

Odbor za pravice žensk in enakost spolov

2015/2226(INI)

12.7.2016

MNENJE

Odbora za pravice žensk in enakost spolov

za Odbor za kmetijstvo in razvoj podeželja

o vprašanju, kako je mogoče s skupno kmetijsko politiko povečati ustvarjanje delovnih mest na podeželju
(2015/2226(INI))

Pripravljalnica mnenja: Elisabeth Köstinger

PA_NonLeg

POBUDE

Odbor za pravice žensk in enakost spolov poziva Odbor za kmetijstvo in razvoj podeželja kot pristojni odbor, da v svoj predlog resolucije vključi naslednje pobude:

- A. ker imajo v mnogih državah članicah ženske, ki živijo na podeželju, omejen dostop do trga dela ter razmeroma slabe možnosti za to, da ustanovijo lastno podjetje v kmetijskem sektorju;
 - B. ker ženske predstavljajo nekoliko manj kot 50 % vsega aktivnega prebivalstva na podeželskih območjih EU, v letu 2011 pa približno 45 % celotnega aktivnega prebivalstva¹; ker v Evropi v povprečju 29 %² kmetijskih gospodarstev vodijo ženske, žensko podjetništvo pa je v socialnem, gospodarskem in ekološkem pogledu pomemben steber trajnostnega razvoja na podeželju;
 - C. ker je gospodarska kriza prizadela celotno Evropsko unijo, zlasti na podeželskih območjih, kjer je stopnja brezposelnosti, revščine in odseljevanja izredno visoka, kar negativno vpliva predvsem na ženske;
 - D. ker je razlika v plačilu med spoloma na podeželju 10 % večja kot na drugih območjih in ker je treba več pozornosti nameniti pripravi posodobljenih statističnih podatkov o ženskem lastništvu zemlje in delovnih pogojih za ženske na podeželju;
 - E. ker je v EU delež žensk, imetnic kmetij, ki lahko dostopajo do pomoči v okviru programa za razvoj podeželja, nižji od deleža žensk, ki upravljajo kmetije³;
 - F. ker je treba v okviru skupne kmetijske politike dosledno izvajati načelo enakih možnosti za moške in ženske in ker je treba pristop, ki upošteva vidik spolov, uporabiti ne le v skupni kmetijski politiki, temveč tudi v kohezijski politiki na podeželju;
 - G. ker je bilo v letu 2009 na pretežno podeželskih območjih EU zaposlenih samo 61 % žensk v starosti med 20. in 64. letom⁴;
 - H. ker stalno izseljevanje žensk s podeželja negativno vpliva ne le na socialno infrastrukturo, na primer zaradi odhajanja žensk, vključenih v prostovoljne dejavnosti, ampak tudi na trg dela, in ker se to izseljevanje lahko ustavi le, če se ustvari okvir, v katerem lahko ženske uresničujejo svoje osebne in poklicne cilje na podeželju;
 - I. ker je spodbujanje enakosti med moškimi in ženskami ter nediskriminacije eno od načel, ki veljajo za evropske strukturne in investicijske sklade, tudi za Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja;
1. ugotavlja, da ženske na podeželju niso homogena skupina in da se njihova vloga, potrebe

¹ Eurostat (2013). Regionalni letni zbornik Eurostata za leto 2013. Osredotočenost na razvoj podeželja.

² Študija „Svetovni dan kmetič leta 2015“, tematski sektor C, Evropski parlament.

³ Dower, J. (2015). „Vloga financiranja v okviru skupne kmetijske politike za ženske na podeželju“. EPRS, Svetovni dan kmetič leta 2015.

⁴ Evropska komisija (2011), „Kmetijstvo in razvoj podeželja. Kmetijsko-gospodarski pregled EU. Podeželska območja in strategija Evropa 2020 – Zaposlovanje“, poročilo št. 5, november 2011.

in položaj razlikujejo od ene države članice do druge; zato meni, da bi bilo treba sprejeti različne ukrepe za izboljšanje njihovih življenjskih priložnosti in zaposlitvenih možnosti; vendar poudarja, da ženske niso enakopravne pri dostopu do lastništva kmetijskih zemljišč; ugotavlja, da so ženske na kmetijah pogosto le družinski član lastnika, evidentirane kot soproge lastnikov kmetij, kar je v letu 2007 znašalo 80,1 % vseh zakonskih partnerjev¹, ter zato pogosto nimajo svojih prihodkov, tako da v mnogih primerih ni zagotovljena njihova ekonomska neodvisnost;

2. obžaluje razlike med spoloma na podeželju in poziva, naj se izboljšajo delovni pogoji za ženske in olajša njihov dostop do zemljišč;
3. meni, da je vloga kmetic pomembna za nadaljnji obstoj vzdržnih malih kmetij, zato je treba v večji meri podpreti njihove inovativne zmogljivosti z uvedbo ukrepov za diverzifikacijo, kot je neposredno trženje, počitnice na kmetijah, socialne storitve in nega; poudarja pomen pojma diverzifikacije kmetij, vključno s širokim naborom okoljskih, gospodarskih in kulturnih dobrin in storitev, ki lahko ustvarijo kombinirane priložnosti za dodatni zaslužek žensk na kmetijah ter hkrati znatno olajšajo usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja za moške in ženske;
4. izraža zaskrbljenost glede možnega učinka, ki bi ga lahko imeli na evropsko kmetijstvo sporazumi, o katerih trenutno potekajo pogajanja, kot je čezatlantsko partnerstvo za trgovino in naložbe (TTIP), celoviti gospodarski in trgovinski sporazum s Kanado (CETA) in sporazum o prosti trgovini med EU in Mercosurjem;
5. poudarja, da je spodbujanje enakosti spolov osrednji cilj EU in njenih držav članic ter da bi zato morale biti vključevanje načela enakosti spolov del skupne kmetijske politike; poziva Komisijo, naj izboljša kazalnike za spremljanje in vrednotenje skupne kmetijske politike, da bi se ugotovilo „nevidno“ žensko delo in kazalniki po možnosti razčlenili glede na spol; poudarja, da je treba opredeliti cilje na podlagi ocene učinka na enakost spolov ter tako spodbujati trajnostne poklicne možnosti in priložnosti za zaslužek žensk v kmetijstvu in povečati gospodarsko učinkovitost;
6. poudarja, da je na podeželju velik delež samozaposlenih delavcev s pomanjkljivim socialnim varstvom ter velik delež „nevidnega“ dela, ki zadeva zlasti ženske; zato poziva države članice in regije z zakonodajno pristojnostjo, naj izboljšajo zakonodajo na področju enakosti spolov na trgu dela, zlasti kar zadeva plače, lastninske pravice in odločanje, ter zagotovijo socialno varstvo za moške in ženske, ki delajo na podeželju;
7. poziva države članice, naj učinkoviteje izkoristijo možnosti za pomoč kmeticam in ženskam na podeželju, ki jo je mogoče črpati iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja, ter naj podprejo ustrezne ukrepe za poenostavitev; poziva Komisijo, naj predlaga nove ciljne ukrepe, namenjene podpori in spodbujanju udeležbe žensk na trgu dela na podeželskih območjih, ter države članice, naj v svoje programe za razvoj podeželja vključijo posebne podprograme za podporo ženskemu podjetništvu, strategije za ustvarjanje delovnih mest za ženske, ki jim bodo zagotavljale pokojninske pravice, politike za spodbujanje zastopanosti žensk na političnih, gospodarskih in socialnih forumih kmetijskega sektorja ter za spodbujanje enakih možnosti na podeželju;

¹ Evropska komisija (2012), „Kmetijsko-gospodarski pregled. Ženske v kmetijstvu in na podeželju v EU: trdo delo, neprepoznava vloga“, poročilo št. 7, junij 2012.

8. poziva države članice, naj okrepijo vlogo socialnih partnerjev in organizacij za socialno varstvo, ki skupaj z organi nadzorujejo skladnost z zakonodajo na področju zaposlovanja, se borijo proti neprijavljenemu delu, nadzorujejo spoštovanje socialnih in varnostnih standardov, ki spodbujajo socialno in ekonomsko vključevanje priseljenih delavcev, vključno s sezonskimi delavkami, migranti in begunci; poziva k vzpostavitvi ureditve, ki bi ženskam omogočala udeležbo v vseh fazah procesa;
9. poziva Komisijo, naj predlaga ureditev ustreznega financiranja posebnega programa EU v obliki evropskega jamstva za ženske s podeželja po modelu evropskega jamstva za mlade;
10. opozarja, da so kmetijska zemljišča v EU iz leta v leto manjša; poudarja, da je bistveno ohraniti obdelovalne površine za zagotovitev delovnih mest na podeželju; poziva države članice, naj spodbujajo lažji dostop do zemljišč na podeželju z visoko stopnjo brezposelnosti, zato poziva k sprejetju ukrepov za zagotovitev, da imajo mlade kmetice dostop do posojil ter lahko sodelujejo pri upravljanju zemljišč;
11. opozarja na dejstvo, da ženske predstavljajo 45 % delovne sile na kmetijah; poziva Komisijo, naj pregleda opredelitev družinskih kmetij, da bi se olajšal dostop njihovih članov do usposabljanja in poklicnega svetovanja ter do kapitala in ugodnosti;
12. poziva Komisijo, naj pri pripravi proračuna za finančno pomoč v okviru prvega in drugega stebra skupne kmetijske politike upošteva načelo enakosti spolov;
13. poziva Komisijo, naj skupaj z državami članicami izboljša pogoje za ženske na podeželju in naj ne zagotavlja le ustreznega informativnega gradiva o možnostih za pomoč zlasti kmeticam in ženskam na podeželju, ampak tudi dostop do izobraževanja in posojil, ter naj spodbuja ustanavljanje združenj in nudenje vsestranskih strokovnih nasvetov o diverzifikaciji, da se zadevne ženske spodbujajo, naj svoje projekte uresničujejo na podeželju; v zvezi s tem ugotavlja, da mora biti informativno gradivo na voljo tudi na spletnih platformah, kar bo omogočalo prožen dostop do informacij o subvencijah za ženske na podeželju; poudarja, da ima lahko uvedba informativnih tečajev za ženske o predpisih in pogojih za ustanavljanje in vodenje podjetij pozitiven učinek, saj jim lahko vlijejo samozavest, ki jo potrebujejo za ustanovitev lastnega podjetja;
14. poziva pristojne nacionalne, regionalne in lokalne organe, naj spodbujajo sodelovanje žensk v lokalnih akcijskih skupinah ter razvoj lokalnih partnerstev v okviru programa Leader ter naj zagotovijo po spolu uravnoteženo sodelovanje v njihovih upravnih odborih;
15. poudarja pomen ukrepov za spodbujanje izobraževanja, poklicnega usposabljanja in pridobivanja novih kvalifikacij za kmetice in ženske na podeželju, vključno s spodbujanjem večjega dostopa do podiplomskega usposabljanja in specializiranih tečajev za podjetnike in kmetijske proizvajalce, da se lahko zagotovi dolgoročno zaposlovanje na podeželju in olajša prilagajanje spremembam na področju kmetovanja in proizvodnje hrane; poziva Komisijo, naj v zvezi s tem in glede na ukrepe pomoči v okviru drugega stebra skupne kmetijske politike ustrezno pozornost nameni spodbujanju usposabljanja in svetovanja za ženske na kmetijah, vključno s posebnim usposabljanjem za izboljšanje njihovega znanja in konkurenčnosti v kmetijstvu, ter uresničevanju njihovih formalnih zaposlitvenih priložnosti; poudarja pomen svetovanja ženskam in njihovega podpiranja, da bodo lahko razvijale inovativne kmetijske dejavnosti na podeželju, vključno s podjetništvom za primarno kmetijsko proizvodnjo;

16. poudarja – med drugim s sklicevanjem na delo s krajšim delovnim časom in delo na daljavo – pomen digitalnega razvoja podeželja ter razvoja celostnega pristopa („digitalna vas“) in v zvezi s tem poziva, naj se bolj uporabljajo programi v okviru drugega stebra za lažje samozaposlovanje; poudarja, da je bistvenega pomena izboljšanje kakovosti in dostopnosti osnovne infrastrukture, kot so prometne povezave, zanesljiva oskrba z energijo in zanesljiva in hitra širokopasovna tehnologija, ki lahko tudi visokokvalificiranim ženskam omogoča, da delajo na podeželju (npr. prek e-poslovanja), ter institucij in storitev, pomembnih za vsakodnevno življenje na podeželju, kar bi omogočilo, da bi moški in ženske dosegli ravnovesje med poklicnim in zasebnim življenjem, ter poziva države članice, naj v tesnem sodelovanju z občinami in regijami sprejmejo prožen pristop do razvoja podeželja;
17. poudarja, da je treba podpirati in spodbujati sodelovanje kmetic pri odločanju; poudarja tudi, da ženske lahko prispevajo k razvoju svojih skupnosti in kmetijskih gospodarstev;
18. poudarja, da so podeželska območja v vsej Evropi redko naseljena, prebivalstvo se stara, ponekod pa tudi izseljuje; poziva k sprejetju dodatnih ukrepov za vzpostavitev pogojev za življenje in delo na podeželju, da bi ženske in njihove družine imele razlog, da tam ostanejo in so uspešne;
19. poziva regionalne akterje, naj za izvajanje programov ozaveščanja za poudarjanje nevtralnosti glede spola v vseh poklicih ter premagovanje trdovratnih, zelo tradicionalnih delitev vlog v kmetijstvu črpajo sredstva iz drugega stebra;
20. opozarja na težave, s katerimi se soočajo kmetice pri pridobivanju finančnih sredstev; ugotavlja, da je za naložbe za izboljšanje socialno-ekonomskega položaja žensk na podeželju in podporo ženskemu podjetništvu ključen boljši dostop do kapitala, ter poziva države članice, naj spodbujajo, podpirajo in zagotavljajo kmeticam dostop do virov financiranja in posebnega usposabljanja, ki lahko olajša ta dostop;
21. se zaveda izjemnih izzivov glede združljivosti zasebnega in poklicnega življenja na kmetijah ter da je treba na družinskih kmetijah staršem nuditi ugodne razmere, družinam pa prijazno delovno okolje; poudarja ključno vlogo javnih storitev pri povečevanju udeležbe žensk na trgu dela, saj te storitve zmanjšujejo obremenitev žensk, ki običajno porabijo več časa kot moški za skrb za otroke in druge vzdrževane družinske člane; poziva države članice ter regionalne in lokalne oblasti k izvajanju politik, ki bodo zaščitile, izboljšale in spodbujale kakovostno, dostopno in cenovno ugodno infrastrukturo, zmogljivosti in storitve za vsakdanje življenje na podeželju;
22. poziva države članice, naj izboljšajo ukrepe za socialno varnost in pravno priznanje kmetic, da se zagotovi, da uživajo enake pravice kot moški, saj je njihov delavnik v družinskem podjetju pogosto dolgo, hkrati pa ne uživajo socialne varnosti in zakonsko niso krite;
23. poudarja, da je treba vzdrževati, spodbujati in podpirati podjetniške pobude, združenja, zadruge in organizacije žensk v kmetijstvu in na podeželju, ki bodo spodbujali izmenjavo primerov najboljše prakse na lokalni, regionalni in nacionalni ravni ter dostop žensk do trga dela; poudarja tudi pomen razvoja informacijskih središč in omrežij, da se okrepi zavest o socialnem in ekonomskem položaju žensk na podeželju.

**IZID KONČNEGA GLASOVANJA
V ODBORU, ZAPROŠENEM ZA MNENJE**

Datum sprejetja	12.7.2016
Izid končnega glasovanja	+: 26 -: 0 0: 3
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Daniela Aiuto, Maria Arena, Beatriz Becerra Basterrechea, Malin Björk, Vilija Blinkevičiūtė, Anna Maria Corazza Bildt, Iratxe García Pérez, Anna Hedh, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Elisabeth Köstinger, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Maria Noichl, Marijana Petir, Terry Reintke, Jordi Sebastià, Michaela Šojdrová, Ángela Vallina, Beatrix von Storch, Elisavet Vozemberg-Vrionidi (Elissavet Vozemberg-Vrionidi), Jana Žitňanská
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Ildikó Gáll-Pelcz, Arne Gericke, Kostadinka Kuneva, Constance Le Grip, Marc Tarabella, Monika Vana, Julie Ward
Namestniki (člen 200(2)), navzoči pri končnem glasovanju	Rosa D'Amato, Jens Nilsson